

MANEVAR SNAGA BUNDESVERA — „CRNI LAV“

Od 15. do 20. septembra 1968. god. održan je jesenji manevar snaga Bundesvera („Crni lav“) na teritoriji zapadne Bavarske i Badenvirtemberga, mada je prethodno bilo planirano da se održi u istočnoj Bavarskoj.¹ Vremenski, ovaj se manevar poklopio sa krizom u Čehoslovačkoj, a u njemu je postignut — prema tvrđenju autora ovog članka — najviši stepen ispitivanja savremene borbene tehnike i organizacione strukture pojedinih formacija jedinica. U članku se iznose samo neka zapažanja (taktički i tehnički podaci) o iskustvima i rezultatima manevara.

U manevaru su učestvovala jedinice II korpusa (4. i 10. oklopno-grenadirska divizija, 12. tenkovska i 8. planinsko-brdska) podržane avijacijom 1, 2. i 5. vazduhoplovne divizije. U borbenim dejstvima ukupno je učestvovalo 42.000 pripadnika kopnenih i 10.000 vazduhoplovnih snaga, 13.000 vozila — točkaša, 1.600 tenkova i oklopnih vozila, itd. Zadatak snabdevanja trupa na manevaru imala su dva transportna bataljona (ukupnog kapaciteta 4.000 tona). Kapacitet punjenja vozila gorivom u minutu iznosio je 1.500 litara. Za izvođenje ovog petodnevnog manevara bilo je planirano 5 miliona litara goriva.

Snage crvenih sačinjavao je Peti korpus sastava, približno, četiri divizije (4. oklopno-grenadirska divizija, 11. oklopna brigada, 22. brdska, 25. padobranska, izviđački bataljon 4, 3. francuski izviđački puk, artiljerijski divizion i ostale divizijske jedinice).

Osnovna ideja manevara bila je — protivnapad jedne divizije na jači sastav oklopnih i mehanizovanih jedinica koje su prodrle duboko u pozadinu, a njegov cilj je bio ispitivanje borbenih sredstava i obuka jedinica i starešina u specijalnim zadacima, kao što su:

vođenje oklopnih i mehanizovanih jedinica prilikom brzih pokreta na širokom frontu i prodora duboko u pozadinu;

iznenadna promena zadatka u borbi i usmeravanje jedinica na osnovu novih kritičnih situacija;

borbena dejstva oko reka;

¹ »Schwarzer Löwe« — *Herbstübung der Bundeswehr*, von Franz Freistetter, *Osterreichische militärische zeitschrift, Austria*, januar—februar 1969. god.

transportovanje trupa vazдушnim putem (korišćenjem transportnih aviona i helikoptera);

sadejstvo kopnenih i vazduhoplovnih snaga;

sadejstvo kopnenih snaga i teritorijalnih jedinica u odbrani;

borba većih jedinica sastavljenih od vojnika raznih nacionalnosti;

plansko snabdevanje jedinica u borbi (u ratu).

Iz borbi oko reka, u okviru postavljenog cilja manevra u savlađivanju i forsiranju reka, proizašao je zaključak o neophodnosti brzog podizanja mostova. U toku ove vežbe jedinice i jedne i druge strane su više puta prelazile preko reka (na primer, preko reke Leha, Mindela, Ilera, Risa, Nekara, a i Dunav je forsiran na nekoliko organizovanih mesta prelaza). Pri forsiranju ovih reka jedinice su upotrebljavale raznovrstan materijal i sredstva za izgradnju mostova. Na reci Leh izrađen je pontonski most na gumenim pontonima, na Dunavu most od amfibijskih vozila, a na Nekaru od šupljih metalnih ploča. Tako je samo u toku borbi 19. septembra izrađen jedan amfibijski most i jedan na gumenim pontonima.

Potpuno je jasno da reke prilikom projektovanja velikih manevara ili vežbi ne predstavljaju neku veću prepreku pokretljivosti trupa; međutim, pri razradi detalja i izvođenja prelaza preko reka u stvarnosti, one su još uvek prepreke. Korišćenje vazdušne pokretljivosti, u okviru planiranog forsiranja reke, po tvrdjenju autora, nije dalo zadovoljavajuće rezultate pošto se taj vid dejstva nije mogao pratiti odgovarajućom brzinom forsiranja reka (podizanja mostova). Opšti je zaključak da su mostovi još uvek vrlo značajni i neophodni ako se želi postići sigurnost forsiranja.

Pri korišćenju vazdušnog prelaza preko reka treba voditi računa ne samo o protivavionskoj odbrani, već i o uticaju noći na taktička dejstva i sam prelaz reke. Treba računati i sa vozilima amfibijama i vozilima koja gaze ili gnjuraju pri forsiranju, naročito pri savlađivanju velikih i širokih reka.

U toku ove vežbe sasvim je razjašnjen postupak u napadu oklopnih jedinica, kao i vatrena snaga upotrebljenih jedinica, i to tenkovskih topova i raketa, zatim oklopne-samohodne artiljerije naoružane teškim haubicama kalibra 155 mm.

Na ovoj vežbi se prvi put pojavio i nov „laki višecevni bacač raketa“; to je novo nemačko oruđe koje se sada uvodi u naoružanje jedinica. U stvari, radi se o bacaču raketa, postavljenom na lako oklopno vozilo, koji se sastoji od dva „paketa“ po 18 cevi za izbacivanje raketa, kalibra 110 mm, i to jedinačnom, rafalnom i serijskom vatrom, na daljinu koja odgovara dometu ostalih cevnih bacača.

Od ovog oruđa formiraju se posebne baterije od po 8 bacača i pridaju, kao formacijski sastav, artiljeriji brigada i divizionu.

Opšti zaključci i neka iskustva. Kao i u drugim slučajevima i ovde je uzet — kao najverovatniji — protivnik sa Istoka i u odnosu na njega su bila usmerena i planirana sva borbena dejstva. I ovom prilikom održan je kontinuitet u pogledu taktičke koncepcije upotrebe vrlo pokretljivih, mehanizovanih i oklopnih jedinica, osposobljenih za brzo forsiranje reka, čije su sposobnosti sada povećane uvođenjem treće dimenzije (vazdušne pokretljivosti kopnenih snaga). Sva

dejstva u ovom manevru odvijala su se pod pretpostavkom upotrebe nuklearnih oružja, a i konvencionalnog načina ratovanja. Šta treba očekivati prilikom upotrebe tako velike udarne snage, i pri takvoj mobilnosti, kada se nuklearna oružja ne upotrebljavaju, odnosno još nisu upotrebljena — predstavljalo je osnovnu zamisao taktičke koncepcije i suštinu vežbe. Na ovom manevru proizašli su sledeći zaključci:

a) vazдушna pokretljivost predstavlja neophodnost i njoj treba i dalje težiti;

b) mora se ići na stalno povećavanje brzine samog forsiranja reka;

c) sadejstvo između kopnenih i vazduhoplovnih snaga, u praktičnim okvirima, povećava opšti uspeh;

d) na operativnom i taktičkom planu treba zadržati i podizati duh pokretljivosti.

Na ovom manevru upotrebljena je samo jedna četa za teritorijalnu odbranu, sastavljena isključivo od pešadije; pokazala se potreba za povećanjem broja ovakvih jedinica. Problemi koji su se ukazali u toku ovog manevra i koji su za Bundesver posebno značajni, su sledeći:

u kadrovskom pogledu treba, pre svega, ići na rešenje podoficirskog pitanja, odnosno hitno stvaranje podoficirskog kadra. Međutim, taj kadar je potrebno najpre popuniti ljudstvom (za sada je popunjen svega 80⁰/₀), što bi svakako izazvalo nove troškove;

treba nastaviti sa ostvarivanjem programa izgradnje Bundesvera u roku od tri do deset godina;

svi problemi Bundesvera treba da se razjasne u okviru NATO-a.

U toku poslednjih godina za kopnenu vojsku Bundesvera nabavljeno je: 1.500 tenkova „Leopard”, 750 pt-samohodnih oruđa naoružanih topom, 300 pt-samohodnih oruđa naoružanih pt-raketama, 350 tenkova za izvlačenje, 70 amfibijskih mostnih vozila. Isto tako i artiljerija je ojačana novim haubicama.

Pa ipak, za kopnenu vojsku i vazduhoplovstvo Bundesvera ostaje otvoreno pitanje:

izgradnje konvencionalne protivavionske odbrane za zaštitu jedinica KoV-a i aerodroma;

nabavke aviona za noćna izviđanja i dejstva.

Još jedno iskustvo izvučeno je sa ove vežbe; naime, ovako veliki manevri treba da budu povezani i sa ostalim područjima odbrane kako bi se dobila, koliko je to moguće, praktična rešenja raznih problema. Koliko se time uspelo u ovom slučaju teško je zaključiti iz ovog članka.

U. V.

VOJNI GLASNIK Br. 5/69.

Pukovnik Ivan Simunić i major Aleksandar Tolimir: *Taktičko-vatrene mogućnosti tenkova u međusobnoj borbi.*

Pukovnik Danilo Nenadić i major Vojislav Subotić, prof.: *Objekti izviđanja*

Kapetan I kl. Branko Nešić: *Upotreba pokretne obalske artiljerijske grupe*
Potpukovnik Dobrivoje Milovanović: *Jurišna grupa u forsiranju reke*
Potpukovnik Slavko Čujić: *Obuka radio-telegrafista na kasarnskom poligonu*

Grupa autora: *Nastavak diskusije o koncepciji opštenarodne odbrane A. R. Uz rođendan Vrhovnog komandanta*

Pored ovoga, *Vojni glasnik* u ovom broju donosi i rubriku »Sa vijetnamskog ratišta«, »Prikazi knjiga« i »Iz inostranih armija«.

VOJNI GLASNIK Br. 6/69.

Pukovnik Božo Šašić: *Povodom Prvog zasedanja konferencije SK u JNA*

General-major Nikola Borić: *Dvadeset i pet godina oklopnih jedinica*

Potpukovnik Marko Balić: *Sadržaj vatrene obuke u artiljeriji*

Major Dmitar Vukelić: *Neki problemi formiranja i dejstva grupe za zaprečavanje*

Potpukovnik Zlatko Slobodjanac: *Obuka u vožnji tenkovima i oklopnim transporterima na vodi*

Potpukovnik Bogdan Bubalo: *Neke složenosti forsiranja reka*

Pukovnik Mihajlo Georgijevski: *Diverzantska dejstva i sredstva u opštenarodnom odbrambenom ratu*

Pored ovoga, *Vojni glasnik* u ovom broju donosi i rubriku »50 godina SKJ« i »Iz inostranih armija«.

VAZDUHOPLOVNI GLASNIK Br. 2/69.

General-major Nikola Lekić: *Funkcije komandira u vezi sa borbenim osposobljavanjem eskadrile*

Pukovnik Stevan Roglić: *Način komandovanja u jedinicama PVO*

Potpukovnici Bojan Savnik i Zoran Teodorović: *Borba lovaca protiv lovaca — bombardera na malim visinama*

Dr Stojan Cmelić: *Hipoksija u vazduhoplovstvu kao psihološki problem*

Major dr Ranko Popović, psiholog: *Ocenjivanje profesionalne osposobljenosti pilota*

Pored ovoga, *Vazduhoplovni glasnik* u ovom broju donosi i druge interesantne priloge, kao i rubrike »Iz stranih RV«, »Vesti i novosti« i »Naše knjige i časopisi«.

Neiscrpane mogućnosti otpora agresoru

Kapetan b. broda Stevo Vujnić: *Obrana brodova od pomorskih diverzanata*

Major Ismet Imamović: *Perspektive razvoja podmornica*

Kapetan fregate Milosav Kostić: *Neki problemi protivpodmorničke odbrane*

Potpukovnik Tomislav Lamza, dipl. inž.: *Standardizacija u RM — sastavni dio opće standardizacije*

Poručnik b. broda Dragoljub Arnautović, dipl. psiholog: *Mesto i zadaci psihologa u vojnopomorskim školama*

Kapetan fregate Mate Paun: *Međunarodni signalni kodeks — dokument sporazumevanja u pomorstvu*

Pored ovoga, *Mornarički glasnik* u ovom broju donosi i rubrike »Iz naše pomorske prošlosti«, »Odzivi i diskusije«, »Vojnopomorska literatura«, »Nauka i tehnika«, »Vesti i novosti« i »Bibliografija«.

VOJNOISTORIJSKI GLASNIK Br. 3/68.

Potpukovnik Petar Opačić: *Pedeset godina od proboja solunskog fronta*

Pukovnik Boro Mitrovski: *Netačno prikazivanje u bugarskoj historiografiji uloge Bugarske i Jugoslavije u drugom svetskom ratu*

Dr Ferdo Čulinović: *Organizacija vlasti i oružane snage u »Nezavisnoj Državi Hrvatskoj«*

Dr Branko Petranović: *O metodološkom pristupu izučavanju istorije narodne vlasti*

Dragomir Bulatović: *Niš — značajan centar ustanka u Srbiji 1941. godine*

Pored ovoga, *Vojnoistorijski glasnik* u ovom broju donosi i sledeće rubrike »Kritike i prikazi«, »Informacije« i »Bibliografija«.

VOJNOSANITETSKI PREGLED Br. 3/69.

E. Ginzberg i sar.: *Oživljavanje iz kliničke smrti van operacione sale*

B. Sokolovski: *Značaj prisustva slobodnog dizenteričnog faga u vodi*

M. Petrović: *Gastrojejunokolična fistula kao komplikacija parcijalne resekcije želuca zbog ulkusa*

B. Tasić i sar.: *Osetljivost penicilin G otpornih stafilokoka na prostaflin A i piostacin*

S. Piščević i sar.: *Mehanizam ranjavanja projektilima velike početne brzine*

Pored ovoga, *Vojnosanitetski pregled* u ovom broju donosi i rubrike »Kazuistika«, »Seminar praktičkog lekara«, »Kongresi i konferencije«, »Prikazi knjiga i »Referati«.

VOJNOSANITETSKI PREGLED Br. 4/69.

M. Popović: *Sistematska prevencija reumatske groznice u trupnoj ambulanti*

B. Bošković i sar.: *Savremene mogućnosti profilakse i terapije pri trovanju životinja različitim vrstama nervnih bojnih otrova*

G. Kapor i sar.: *Naša iskustva sa EEG manifestacijama u psihopatskih ličnosti*

E. Peci Popović i sar.: *Foremećaji magnezijemije u hroničnih oboljenja bubrega*

M. Jašović i sar.: *Dijagnostika rede malformacije trikuspidalnih zalistaka*

Pored ovoga, *Vojnosanitetski pregled* u ovom broju donosi i rubrike »Kazuistika«, »Seminar praktičkog lekara«, »Kongresi i konferencije« i »Referati«.